

Detská jazda u TJ Lokomotíva Košice má svoju tradíciu. Členovia jazdeckého oddielu často prišli so svojimi malými príbuznými a po riadnej jazde ich trocha previezli na koňoch. Funkcionári tohoto oddielu s obľubou prijímali malých nadšencov, venovali sa im a vychovávali z nich jazdcov (v tomto prípade však išlo o minimálny vek 12 rokov) a napokon, jazdecký oddiel usporadúval pri rôznych príležitostiach, ako boli športové dni, jazdecké prebory a pod., detské propagačné jazdy, ktoré nám získavali nových a nových priaznivcov nielen v radoch detí, ale aj ich rodičov. Bola to obyčajne jazda v kroku na šiestich, až deviatich koňoch, pričom koňa viedol jazdec za uzdu a menšie dieťa si pridržal sám rodič. Absolvovali sa obyčajne 2–3 kruhy. Všetky tieto akcie však boli viac-menej neorganizované, živelné, nepravidelné.

Avšak tieto začiatky, a hlavne okolnosť, že najlepší športoví jazdci vyrastajú hlavne z tých, ktorí od útleho veku poznávajú kone i jazdectvo, priviedli organizačného referenta Dr. A. Šütö na myšlienku, založiť pri oddieli ponny-club, t. j. organizovanú detskú jazdu. Prvým reálnym krokom bolo zakúpenie shetlandského ponnyho „Cilka“ od cirkusu Humberto. Takto bola pripravená pôda a organizačný referent poveril autora článku organizovaním pravidelného výcviku.

Prv, než sme začali, uskutočnila sa koncom júla kultúrna akcia s III. materskou školou v Košiciach. 68 drobných detí vo veku 3–5 rokov navštívilo náš oddiel. Program návštevy bol nasledovný: Najprv bola prehliadka stajne. Učiteľskému sboru sme podali odborný výklad a našim malým hosťom sme ukázali, ako vedia naše koníky prosit o trocha cukru, ako počúva každý na svoje meno a rôzne iné kúsky. Potom sme predviedli osedlanie koní a ukážky jazdy. Deti ani nedýchali a napriek ich veľkému počtu bolo počuť, ako sa hovorí, muchu bzučať. Po ojazdení koní začala jazda pre deti. Technicky sa to previedlo

tak, že kým jeden jazdec viedol koňa, druhý držal dieťa. Absolútna bezpečnosť bola zaručená aj tým, že boli vybrané najkludnejšie kone: Maestoso, Čolek, Čirpe a Orion. Bojazlivé deti sme previezli na malom poníkovi Cilke. Posledným bodom bolo fotografovanie detí s koňmi. Tento malý jazdecký deň zanechal v deťoch nezabudnuteľný dojem a peknú spomienku na celý život. Pri každom stretnutí s nami si tieto malí „jazdci“ na tento deň spomínajú. Zvest o tejto akcii sa rozšírila ďalej v rôznych škôlkach a školách mesta a s ňou dobré meno nášho športu. Mnohé školy prejavili záujem o podobné akcie. Tieto hodláme uskutočniť opäť v letnej sezóne.

Začiatkom augusta sa začal pravidelný tréning detí. Určili sme si 2 krát týždenne, v utorok a piatok od 17–18. hodiny.

Začiatky boli veľmi ťažké. Cvičenia sa zúčastňovali 3–4 deti, ktoré nevedeli vôbec jazdiť a kobyľka Cilka tiež nie. Takto sme museli učiť chlapcov i koníka odrazu. Koľko práce dalo, naučiť 12-ročnú Cilku len napríklad, aby chodila pri stene jazdárne, alebo, že má poslúchať svojho „jazdca“ a nie bežať za autorom a pýtať kúsok chleba. Ťažkosti boli i výchovného rázu. Niekoľko detí sme museli vylúčiť, kým sa stmelila táto malá spoločnosť.

Chápavá Cilka sa naučila, deti pomaly tiež, no pre rastúci počet členov jeden kôň nevyhovoval. So vzácnym porozumením nám boli pridelené kludné kone z „veľkej“ jazdy, ako Maestoso, Gastra, Čirpe, Čolek. Z cvičiteľov bola pridelená M. Hojná, majsterka Slovenska v jazde na koni za rok 1959. Pod jej vedením malí jazdci pekne postupujú. (Napríklad i naša najmenšia „jazdkyňa“ – 3 a pol ročná Katka vie pri kluse riadne vysadať.) Celkový program jednej hodiny je nasledovný:

Pod dozorom dospelého jazdca si chlapci a dievčatá kone očistia, osediajú a odvedú do jazdiarne. Tu ich

prevezmú jazdci a 10–15 minút ich oklusávajú. Na takto pripravených koňoch potom jazdia deti, pokročilejšie v kluse, začiatočníci v kroku. Pravda, prvého jazdca robí dospelý jazdec, obetavý V. Mravec, ktorý doteraz ešte nevynechal ani jednu jazdu, ba raz sa prišiel ako chorý, osobne ospravedlniť a nakoľko sme iného nemali, pomohol nám aspoň pri oklusávaní.

Počet členov je dnes 15, z toho 4 dievčatá – vo veku 7–14 rokov. Každý nový člen musí priniesť potvrdenie o súhlase rodičov a trváme na tom, aby každý rodič sa prišiel na túto jazdu i pozrieť, aspoň raz. Máme takto zaručené, že rodičia o tom naozaj vedia a súhlasia – a získavame si takto i rodičov. Mnohí sa chodia pravidelne pozerať a všestranne nám i pomáhajú.

Na každého malého jazdca sa ujde asi 10–15 minút jazdy, čo podľa nás úplne stačí na ich mladé organizmy. Ostatní čakajú v prostriedku jazdiarne a cvičia cviky, ktoré im budú potrebné na jazdu, alebo počúvajú teóriu a sledujú svojich priateľov, ktorí sú práve v sedle.

Po skončení jazdy, opäť pod dozorom a s pomocou starších, odvedú deti kone, osediajú a očistia ich. Obetavá cvičiteľka Štefányová zatiaľ zapisuje prezenciu a priebeh hodiny do knihy jász, vyberá jazdné, a všestranne pomáha, kde len treba pomôcť.

V prípade, že nemôžeme mať riadnu hodinu, napr. pre pokazené svetlo, nestrácajú deti zbytočne čas. Posadajú si do kruhu a učia sa spievať. Najradšej spievajú naše ľudové piesne o koňoch. Učia sa nové, opakujú si staré, cvičia pozdrav „Jazdeckému športu zdar!“ – a rozprávajú o našich milých koňoch. Deti po takýchto schôdzkach musíme domov „hnať“, pretože sa im nechce odísť.

Tento ponny – club dáva prvé jazdecké začiatky i dospelým členom, aby pokročilejší jazdci – začiatočníci mohli pokračovať vo výcviku a neboli týmito zdržovaní. Tak je tento „club“ i riešicou, kde sa precedí každý, kto má o náš šport len povrchný záujem.

Napokon, aké máme plány do budúcnosti. V prvom rade pokračovať vo výcviku: klus, cval a u najlepších starších detí ľahšie skoky. Ďalej rozšíriť káder cvičiteľov, aby sme mohli pribrať ďalších záujemcov. Deti by sme rozdelili na dve skupiny, prípadne na tri, každá skupina by mala výcvik v iný deň. Ďalej programujeme v rámci jazdeckej turistickej činnosti urobiť v letnej sezóne niekoľko výletov s deťmi a Cilkou, s prípadne dopredu dojednaným zrazom s ostatnými jazdcami. Výlety budú spojené s poznávaním krás prírody, historických pamätihodností okolia mesta, s večerným táborovým ohňom a kultúrnym programom.

Veríme, že naše úsilie nebude marné, že vychováme z našich zverencov dobrých a obetavých športovcov, milovníkov koní, zvierat a prírody vôbec.

Návšteva najmenších školákov vo výcvikovom stredisku TJ Lokomotíva v Košiciach. Foto: inž. Ščasný